

**R. P. Antonii De Escobar Et Mendoza, Vallisoletani,
Societatis Iesv Theologi, Vniversæ Theologiæ Moralis,
Receptiores Absqve Lite Sententiæ nec-non
Problematicæ Disquisitiones ... Volumen ...**

Ivstitia Et, Ivs. Sex Libris totidem Tractatus appono, nempe de rerum
Dominio, de Restitutione, de Contractibus Gratuitis, de Contractibus
Onerosis, de Contractibus Fortunæ, de Contractibus Adminicularis, de
Quasi-Contractibus, & nonnullis Innominatis

Escobar y Mendoza, Antonio de
Lugduni, 1663

5. De Negotiis gestis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80681](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80681)

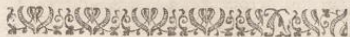
sentor facta iuxta rationabilem mandatoris voluntatem. Propterea qui mandavit alteri, ut sibi equum emeret nullo expresso pretio, valide emerit quocumque pretio emat, modo sit iustum. *L. Præterea, Cod. mandati Azorius p. 3. l. 8. c. 2. §. 8.*

38 Finitur mandatum multis modis. Primo per temporis constituti lapsum. Quia contractus non durat ultra contrahentium conventionem. *dis manda-* Secundo per renocationem mandati factam ab ipso mandatore. Quia hic potest renocare mandatum quandiu res est integra, id est, quandiu res mandata nondum est inchoata: re autem inchoata non potest mandatum renocare illud cum mandatarij damno. Post renocationem mandati, gesta per mandatarium invalida sunt quoties mandatario mandati renocatio innotuit; valida vero sunt si renocatio mandati non innotuit, mandatario, excepto casu matrimonij, quod non valide celebratur post mandati renocationem, etiamsi procurator illum ignoret. Tercio finitur per mortem mandatoris, vel mandatarij: modo res sit adhuc integra. *L. Procuratorem, ff. mandati. Fill. tr. 39. c. 2. §. 7. Reginal. l. 25. n. 608. Moli. d. 552. n. 6. Laym. l. 3. sect. 5. tr. 4. c. 2. n. 6. In sit. de mandato §. item si adhuc.*

39 Attamen mandatum quinque in casibus mandatoris obitu non finitur. Primo, quando datum fuit mandatum de realiqua exequenda post mandatoris mortem. Secundo mandatum factum fuit in gratiam mandatarij. Unde confessarius absolute delegatus ab Episcopo non admittit iurisdictionem audiendi confessiones Episcopi obitu, si vero non sit absolute delegatus, sed concessa sit facultas ad beneplacitum concedentis, amittitur Episcopi illius morte: secus si concessa sit ad sedis beneplacitum, nam sedes seu dignitas mortua persona perseverat. Tercio, non finitur quando factum fuit gratia dotis. Quarto, quando delegata est alicui facultas & iurdictio sub nomine dignitatis, & non sub nomine proprio illius, à quo fuit præstitum mandatum; dignitas enim non exstinguitur. Quinto denique quando mādās dicitur concedere iurisdictionem, donec renocaverit, sed postmodum re ipsa ante obitum non renocavit. *L. Si vero, §. alim. ff. mandati. L. Si cum fundum ff. de patris. L. Si ego, ff. de iure dotium. Sanchez de matr. l. 8. capite 28. numero 49. Sà v. Gratia, num. 4. Cod. si delegatus de officio Iudicis in §. xto.*

40 Quando autem dicitur mandatum non expirare morte mandantis, quando res non est integra, intelligo de iurisdictionis mandato, id est, per quod committitur iurdictio. Nam præcepta superiorum, ad aliquid faciendum vel non faciendum obligantia, si non emanent per modum constitutionis à potenti illam facere: sed sint mandata ab homine, semper expirant mandantis morte, quamvis res non sit integra. Quia cum ea præcepta non sint constitutiones, haud sunt ex natura sua perpetua, nec possunt ligare extincta præcipientis iurisdictione per eius obitum, vel eius ab officio amotionem, nam quoad hoc perinde habetur ac mortuus, cum utroque casu præcipientis iurdictio extinguatur, à qua præcepta vim habent. Sylvest. *v. Delegatus, q. 6. c.*

v. Mandatum, q. 3. Bonac. de leg. d. 1. q. 3. pun. 8. §. 1. n. 25. c. 26. Menoch. de arbitrar. lib. primo. q. 69. num. 4. Corduba ad Regul. S. Francis. c. 10. q. 3. pun. 1.

CAPVT V.

De Negotiis gestis.

EGOTIA gesta dicuntur, cum absque mandato formaliter, aut virtute negotium alterius utiliter geritur. Si autem præcedat mandatum formaliter, aut virtute, non erit contractus negotiorum gestorum, sed mandatum. *In sit. de obligat. Molina d. 553.* Negotiorum gestor is dicitur, qui negotia alterius utiliter agit, absque eo, quod de iis habeat ab illo mandatum formaliter, aut virtute. Certe res ipsa, & bonum commune postulat, ne res, & negotia absentium, & minorum damnū paterentur, ideo statum est ut utique oritur obligatio, idcirco existeret hic quasi contractus negotiorum gestorum. *Filliucius. tr. 39. n. 33. c. 34.*

Negotium alterius quatuor modis geritur. Primo, cura & officio, ut in tutore, curatore, & huiusmodi. Secundo, re ipsa, cum in alterius utilitatem alterius aliquid impenditur, etiamsi quatuor eius intuitu factum non sit. Tercio, ratihabitione, cum vnus nomine alterius gessit, hic ratum habet. & nisi hic ratum haberet, nihil ad illum pertingeret. Quarto, ipsa actione negotij gesti, ut si quis creditori alterius soluat eo absente, vel ignorante. Nil autem refert, si quis in hoc contractu gerat negotia alterius siue per se siue per alium: potest enim alium substituere sicut procuratorem suo tamē periculo. *Azor. parte tertia lib. 11. cap. 24. ex l. Nam & seruus, ff. de negot. gest.*

Negotium gerentes indico obligationem. Debet reddere rationem eorum, quæ gessit, & obligatio solvere, si aliquid peruenit ad ipsum ex negotio negotij gesto, ut fructus rei administratæ, pecuniam à negotio, & debitoribus receptam. Huic vero obligationi eius, cuius respondet in eo, cuius negotij gestum est, actio negotij gesto directa aduersus negotiorum gestorum, ad ea ratur. omnia exigenda ab eo, quæ competit mandati aduersus mandatarium. Ex parte vero eius, cuius negotium est gestum, oritur obligatio soluendi expensas in ipsius bonum factas. Nomine autem expensarum etiam intelligo valorem industriae, & operaturum appositurum. Cui obligationi respondet in gestore negotiorum actio contraria, ac exigenda ad eo, cuius negotij gestum est, eiusmodi expensarum intelliguntur, *In sit. de obligat. quæ ex quasi contr. c. l. si remmer and. §. 1. ff. mandati.* At in eo, qui putans se agere negotium vnus, gessit alterius negotium, quia res illa ad hunc pertinebat; refutatur ex eo negotio actio negotiorum gestorum inter hunc & illum, cuius negotium vere est actum lege si cum putant lege. *Liberto paragrafo primo ff. de negot. gest.* Eodemque modo, si quis recipiat aliquid alterius nomine, vel alteri, si hic ratum habet postquam sciuit, oritur inter recipientem

Seçtio I de Contr. Adminiculariis 241

pietatem & hanc actione negotiorum gesto-
rum. l. si pupilli §. item quaritur ff. eodem, Mo-
lina d. 554 n. 10. & 11.

Negotiorum gestor, si gestum est negotium tantum in bonum eius, qui abiens erat, quapropter ita desertum erat, ut nullus alius id gesturus fuisset, tenetur tantum de dolo & culpa lata. *Quod Nernus ff. depositi.* si autem negotium desertum non erat, led in quibus alius gestuisset, tenetur de leui culpa, saltem quando nullas diligentissimas sese offerebat, qui id gereret. Quando vero diligentissimus se obtulisset, & impeditus est, eo quod ipse iam id suscepisset, nisi mandatum datum fuisset diligentissimi negotiorum gestoris, non tenetur nisi de leui. Mol. d. 554. n. 6.

De casu, vero fortuito regulariter non tene-
tur. *l. Negotium. C. de negot. gest. Dixi. Regulari-
ter*, quia si dominus negotiorum admonui-
set, ne ageret sua negotia in absētia nisi eo pa-
to, tunc teneatur de casu fortuito: sic si ea agat
in absentia domini, teneretur. *l. Negotium cit.*

Ar incipis negotium gerere, & postea relinques antequam perficiatur, teneatur de damno ob id subiecto. Quia censetur initus quasi contractas inter vnumque de eo gerendo, ac perficiendo. *Inter incommutato s. scur. ff. commutato.* Unde sicut in societate morte vnius ex locis expirat societas, quoad negotia non gesta, non autem quoad ea, quae capta sunt, haec enim per fici debent: ita negotiorum gestor debet quae cepit, perficere. *Nam & Neratius, s. si vnicui, ff. de negot. gest.*

Quandois, cuius negotium geritur, expresse significatur, ne vllus id gerere teneatur ad expensas factas post admonitionem, iamsi vltiter negotium actum esset, ad factas vero teneatur. *fin. C. de negot. gest. Azor. p. 3. l. 1. c. 24. q. 3. Molina d. 154. n. 1.* Si autem nulla præcessit admonitio, & negotiū aliqui vltiter gestum est, teneatur solvere expensas. *l. si ex ambig. ff. de negot. gest. l. vi. vero expensæ factæ in negotio absents maiores sint, quam rei vtilitas non teneatur absens eas solvere, nisi pro vtilitate in re illa subsecuta ratione. Molina & Azor ubi sup.*

Ceteri qui negotium gessit animo gratuito non potest expensas petere, mutato animo, si sunt elemosynæ, & pietatis. Quia eo ipso donatus, unde non potest exigere pretium, si autem non gessit animo gratuito, sed animo compensationem exigendi, tunc potest exigere id, quod expendit. Quia tunc veliter gessit illius negotia, & quod impensum est pretio est compensabile Filiis tr. 3, § 4. 8. Præsumitur quidem expensas factas fuisse causa pietatis, si gestor negotiorum, & ille cuius nomine gerit sint consanguinei intra tam arctos gradus, ut soleant ab ascendentiis illi præberi alimenta, quando indigent, si famulus ægrotans, & paterfamilias sumptus in infirmitate eius gessit famulo incompetentes, comenientes autem nobilitati, ac diuitis patrisfamilias, præsumendum est, eos fecisse gratis, ac pietatis intuitu Mol. d. 54, n. 4.

Ex negotiis gētis duplex actio oritur. Vna
directa in eo, cuius negotium gētur aduer-
sus negotiorum gestorem, ad ea omnia exi-
genda, quae mandator exigit contra manda-
tarios. *Eschob. & Mend. Theol. Moral. Tom. V.*

tarium. Altera contraria in negotiorum gestore aduersus eum, cuius negotium gestum fuit, id exigat ab eo, quod mereretur expensę industria, & operę in eo collatę. Est veró eiusmodi actio virimque resultans, personalis, vt habetur *l. penult. C. de negot. gest.* & transit etiam vniquam in heredes, & contra heredes negotiorum gestoris, & eius cuius negotium est actum *l. 3. §. hac aut. ff. de negot. gest.* lege plura apud Molinam d. 555.

CAPVT VI.

De Tutela, & Cura.

50

VTela est ius & potestas in capite
libero ad tuendum eum, qui propter *Quid Tutela*
etatem suam sponit se iueri nequit lar: Quid
a iure civili datur & permitta. Vnde tutor dicitur: Tutor
curat: Tutor
curat, qui pupillum, vel pupillam morte
& curator?
patris, vel emancipatione sui iuris
factum, factumve tuerur. Principaliter
tutor datur in personæ defensionem, quæ
propter ætatem defendere se nequit. Secundario
autem datur ad res tuendas. Curator
autē ex opposito datur principaliter ad defenden-
das res, secundario in personæ defensionem.
Tutor datur pupillo, sed impuberi:
curator vero minori, id est, illi, qui quatuordecim annos expleuit. Instit. s. est autem
de tutela. Instit. de curatore. Syluest.
v. Tutela. Filliucius tr. 39. n. 53.

Triplitem tutelam sicut & tutorem invenio. Prima dicitur *Testamentaria*, & tutor testamentarius, cum scilicet pater, vel alius ex ascendentibus dat filio tutorem in testamento. Secunda dicitur *Legitima*, quæ datur à lege absque hominis factu, cum nullus est tutor testamentarius, & deferretur ei, qui primo loco debebat succedere pupillo ab intestato, si enim tenetur suscipere eius tutelam, quia ubi est successione emolumentum, ibi & tutelæ onus esse debet. Tertia dicitur *Dativa*, quæ scilicet datur à Iudice, cum nullo tutore dato in testamento, nec extantibus consanguineis ad tutelam idoneis.

Index ex officio dat tutorem. Durat
autem tutela vique ad quatuordecimum
annum completum in mare, & duodeci-
mum in foemina. Deinde incipit cura vique
ad vigesimum quintum completum in
utroque. *Institution. Quis no. tutel. fil. &
Institute. de curatore.* Sylaeft. verb. Tutela
gna^o Rio. prim. Bonacina de contr. disp. 3. qu. 19.
Duncto secund.

Tutor potest institui ille, qui alterius curam suscipere valet, & à iure non prohibetur. Vnde impubes & minor non possunt constitui tutores, imò nec fatioli, nunc capiti, prodigis, mutis, surdis, seruis, Religiosis creditor, vel debitor pupilli, quia omnes hi à iure repelluntur Porro mater, & auita filiorum suscipere possunt, si velint, & alius

X

tutoribus

53
*Qui nam
possint in-
stitui tuto-
res aut
curatores*